

P9_TA(2023)0220

Skoordynowane działania w celu rozwiązania problemu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie działań UE na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe (2023/2703(RSP))

(C/2023/1227)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 168,
 - uwzględniając wniosek Komisji z 26 kwietnia 2023 r. dotyczący zalecenia Rady w sprawie intensyfikacji działań w zakresie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w ramach podejścia „Jedno zdrowie” (COM(2023)0191),
 - uwzględniając swoją rezolucję z 13 września 2018 r. w sprawie Europejskiego planu działania „Jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 24 listopada 2021 r. w sprawie strategii farmaceutycznej dla Europy ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w lipcu 2022 r. Komisja wraz z państwami członkowskimi uznała oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe za jedno z trzech najpoważniejszych zagrożeń dla zdrowia w UE ⁽³⁾; mając na uwadze, że szacuje się, iż ponad 35 000 osób w UE/EOG i ponad 1,2 mln osób na całym świecie ⁽⁴⁾ umiera każdego roku bezpośrednio z powodu zakażenia bakteriami opornymi na antybiotyki; mając na uwadze, że wpływ na zdrowie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe jest porównywalny z wpływem grypy, gruźlicy i HIV/AIDS łącznie, a tendencje uwidaczniające się w najnowszych danych ⁽⁵⁾ wykazują znaczny wzrost liczby zakażeń i przypisywanych im zgonów w przypadku prawie wszystkich kombinacji bakterii i antybiotykooporności, zwłaszcza w placówkach opieki zdrowotnej, gdzie około 70 % przypadków zakażeń bakteriami opornymi na antybiotyki stanowiły zakażenia związane z opieką zdrowotną;
- B. mając na uwadze, iż jeżeli nie podejmie się żadnych dalszych działań, do 2050 r. liczba ofiar śmiertelnych oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe na całym świecie może osiągnąć ponad 10 milionów rocznie, czyli więcej niż oczekiwana liczba zgonów z powodu nowotworów i cukrzycy łącznie, co może spowodować szkody gospodarcze równie katastrofalne jak światowy kryzys finansowy w latach 2008–2009;
- C. mając na uwadze, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe ma poważne konsekwencje zdrowotne i gospodarcze dla systemów opieki zdrowotnej, ponieważ ograniczając zdolność do zapobiegania chorobom zakaźnym i ich leczenia, stanowi zagrożenie m.in. dla możliwości wykonywania zabiegów chirurgicznych, leczenia pacjentów z obniżoną odpornością, wykonywania przeszczepów organów i leczenia nowotworów, oraz skutkuje wysokimi kosztami dla systemów opieki zdrowotnej w krajach UE/EOG ⁽⁶⁾, które już znajdują się pod presją ze względu na czynniki takie jak pandemia COVID-19; mając na uwadze, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe stanowi również zagrożenie dla bezpieczeństwa żywności i bezpieczeństwa żywnościowego ze względu na jej wpływ na zdrowie zwierząt i systemy produkcji;
- D. mając na uwadze, że chociaż oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe w różny sposób wpływa na państwa członkowskie, działania na szczeblu UE mające na celu zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe mogą przynieść wyraźną wartość dodaną, ponieważ żadne państwo członkowskie samodzielnie nie może zapewnić odpowiedniego rozwiązania tego transgranicznego i globalnego problemu;

⁽¹⁾ Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 153.

⁽²⁾ Dz.U. C 224 z 8.6.2022, s. 47.

⁽³⁾ https://health.ec.europa.eu/publications/hera-factsheet-health-union-identifying-top-3-priority-health-threats_en.

⁽⁴⁾ Murray C.J.L., Ikuta K.S., Sharara F., i in. „Global burden of bacterial antimicrobial resistance in 2019: a systematic analysis” [Globalne obciążenie opornością bakterii na środki przeciwdrobnoustrojowe w 2019 r.: analiza systematyczna], *Lancet*, tom 399, nr 10325, s. 629–655: [www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(21\)02724-0/fulltext](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(21)02724-0/fulltext)

⁽⁵⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Health-burden-infections-antibiotic-resistant-bacteria.pdf>

⁽⁶⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/eaad-2022-launch>.

- E. mając na uwadze, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe jest kwestią „jednego zdrowia”, co oznacza, że dotyczy zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska, a także stanowi wieloaspektowe transgraniczne zagrożenie dla zdrowia, z którym nie może sobie poradzić niezależnie jeden sektor ani poszczególne kraje, ponieważ zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe wymaga wysokiego poziomu współpracy między sektorami i między krajami, w tym na szczeblu światowym;
- F. mając na uwadze, że komunikat Komisji z 29 czerwca 2017 r. zatytułowany „Europejski plan działania »Jedno zdrowie« na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe” („Plan działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe z 2017 r.”) (COM(2017)0339)⁽⁷⁾ przedstawia ponad 70 działań dotyczących zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska, których postęp jest regularnie monitorowany⁽⁸⁾; mając na uwadze, że aby skutecznie przeciwdziałać zagrożeniu związanemu z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, potrzebne są jednak dalsze działania we wszystkich trzech elementach triady „Jedno zdrowie”; mając na uwadze, że wymaga to od Komisji i państw członkowskich zwrócenia większej uwagi na te obszary oraz zaangażowania się we współpracę między sektorami zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt, żywności, wody i środowiska, a także wspierania takiej współpracy;
- G. mając na uwadze, że Program działań Unii w dziedzinie zdrowia oferuje inwestycje na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, w szczególności poprzez bezpośrednie dotacje dla władz państw członkowskich na wdrażanie środków dotyczących oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, takich jak krajowe plany działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe „Jedno zdrowie”, zapobieganie zakażeniom oraz kontrola zakażeń zarówno pozaszpitalnych, jak i związanych z opieką zdrowotną, a także strategie zarządzania środkami przeciwdrobnoustrojowymi, które powinny służyć wspieraniu wdrażania zalecenia Rady we wszystkich państwach członkowskich;
- H. mając na uwadze, że program „Horyzont Europa” zapewni wsparcie dla działań w zakresie badań i innowacji oraz partnerstwa „Jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe⁽⁹⁾, natomiast finansowanie z Europejskiego Banku Inwestycyjnego⁽¹⁰⁾ i pomoc w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego⁽¹¹⁾ mogłyby stanowić dodatkowe wsparcie dla realizacji zalecenia Rady;
- I. mając na uwadze, że krajowe plany działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe „Jedno zdrowie”, jeśli są odpowiednio finansowane, mają zasadnicze znaczenie dla koordynowania poczynań podejmowanych w kwestii oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w różnych sektorach; mając na uwadze, że w Deklaracji politycznej posiedzenia na wysokim szczeblu Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe z 2016 r.⁽¹²⁾ państwa członkowskie ONZ zobowiązały się do pracy na szczeblu krajowym, regionalnym i światowym w celu opracowania, zgodnie z rezolucją nr 68.7 Światowego Zgromadzenia Zdrowia, wielosektorowych planów działania, zgodnie z podejściem „Jedno zdrowie” i Globalnym planem działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe⁽¹³⁾;
- J. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu przeglądowym z 18 października 2022 r.⁽¹⁴⁾ Komisja stwierdziła, że chociaż we wszystkich państwach członkowskich istnieją krajowe plany działania, a większość z nich przynajmniej w pewnym stopniu opiera się na podejściu „Jedno zdrowie”, różnią się one znacznie pod względem treści i szczegółów, i stwierdziła, że wiele państw członkowskich powinno w swoich działaniach bardziej wzorować się na podejściu „Jedno zdrowie”, zwłaszcza w odniesieniu do środków dotyczących środowiska, których często brak albo są słabo opracowane; mając na uwadze, że w większości krajowych planów działania wspomina się o międzysektorowym mechanizmie koordynacji, kluczowym składniku podejścia „Jedno zdrowie”, ale mechanizmowi temu często brakuje jasnej struktury, mandatu i składu; mając na uwadze, że aspekty podejścia „Jedno zdrowie” w niektórych krajowych planach działania obejmują kształcenie i szkolenie personelu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną w środowisku, w szczególności za oczyszczanie ścieków związane z pozostałościami po produkcji i stosowaniu leków, za zmniejszenie ilości nieprzetworzonych odpadów szpitalnych oraz zbiórkę niewykorzystanych leków

⁽⁷⁾ <https://www.oecd.org/health/health-systems/AMR-Tackling-the-Burden-in-the-EU-OECD-ECDC-Briefing-Note-2019.pdf>

⁽⁸⁾ https://health.ec.europa.eu/system/files/2020-01/amr_2017_action-plan_0.pdf

⁽⁹⁾ https://cordis.europa.eu/programme/id/HORIZON_HORIZON-HLTH-2024-DISEASE-09-01; https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2022-02/ec_rtd_he-partnerships-onehealth-amr.pdf

⁽¹⁰⁾ <https://www.eib.org/en/index.htm>

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1).

⁽¹²⁾ <https://digitallibrary.un.org/record/845917#record-files-collapse-header>

⁽¹³⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/9789241509763>

⁽¹⁴⁾ https://health.ec.europa.eu/publications/overview-report-member-states-one-health-national-action-plans-against-antimicrobial-resistance_en

z gospodarstw domowych i środków przeciwdrobnoustrojowych z gospodarstw rolnych; mając ponadto na uwadze, że główne elementy, tj. części poświęcone sposobowi działania, monitorowaniu i ewaluacji, nie są zasadniczo dobrze opracowane w samych krajowych planach działania ani dostępne w powiązanych dokumentach, a informacji budżetowych brakuje w większości krajowych planów działania;

- K. mając na uwadze, że pojawiły się obawy dotyczące trwałej realizacji krajowych planów działania państw członkowskich oraz ustaleń obowiązujących w państwach członkowskich w celu zapewnienia skutecznego osiągnięcia ich celów strategicznych; mając na uwadze, że w związku z tym państwa członkowskie powinny zadbać o opracowanie krajowego planu działania opartego na podejściu „Jedno zdrowie”, wspartego odpowiednią strukturą oraz z uwzględnieniem specjalnego monitorowania i zasobów przypisanych do każdego działania;
- L. mając na uwadze, że solidne nadzorowanie i monitorowanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz konsumpcji środków przeciwdrobnoustrojowych na wszystkich poziomach ochrony zdrowia ludzkiego, ale także w sektorze weterynaryjnym, roślinnym i środowiskowym, jak również środków stosowanych w gospodarce wodnej, sanitarnej i wodno-kanalizacyjnej, ma kluczowe znaczenie dla oceny rozprzestrzeniania się oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, wspierania rozsądnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych oraz przekazywania informacji umożliwiających zapobieganie infekcjom i stanowiących podstawę kontroli;
- M. mając na uwadze, że kluczowym elementem planowania zapobiegania zakażeniom i ich kontroli, określania tendencji i zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe są solidne i porównywalne dane dotyczące stosowania, podawania, usuwania i źródeł środków przeciwdrobnoustrojowych, a także solidne i porównywalne dane na temat przyjmowania i opracowywania nowych i innowacyjnych metod leczenia przeciwdrobnoustrojowego; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny rozważyć utworzenie platformy do kompleksowej obsługi tych danych oraz zastanowić się nad potencjalną rolą Urzędu ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia (HERA) lub Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) w tym zakresie;
- N. mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą gromadzić odpowiednie i porównywalne dane dotyczące wielkości sprzedaży weterynaryjnych przeciwdrobnoustrojowych produktów leczniczych oraz stosowania przeciwdrobnoustrojowych produktów leczniczych w rozbiciu na poszczególne gatunki zwierząt; mając na uwadze, że stosowanie i wdrażanie rozporządzenia (UE) 2022/2371⁽¹⁵⁾ umożliwiałoby poprawę gromadzenia porównywalnych i zgodnych danych i informacji na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i ich konsumpcji; mając na uwadze, że konieczne są dalsze działania ze strony państw członkowskich, aby zlikwidować istniejące luki w nadzorowaniu i monitorowaniu oraz zapewnić kompletność danych dotyczących zarówno oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, jak i ich konsumpcji, na wszystkich poziomach, w tym poprzez zalecenie przekazywania danych, badanie potencjału zwiększenia harmonizacji wytycznych dotyczących częstotliwości aktualizacji danych, podejścia do analizy danych i poziomów szczegółowości w zgłaszaniu danych, oraz rozwijanie zintegrowanych systemów nadzorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i ich konsumpcji, obejmujących zdrowie ludzi, zdrowie zwierząt, zdrowie roślin, żywność, ścięki i środowisko;
- O. mając na uwadze, że względne znaczenie wszystkich potencjalnych rezerwuarów i dróg przenoszenia oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe nie jest jeszcze znane, a biorąc pod uwagę fakt, że pełne nadzorowanie rozprzestrzeniania się oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe nie jest wykonalne, nadal potrzebne są dalsze podstawowe badania w celu udoskonalenia nadzorowania i monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, a zwłaszcza ułatwienia podejmowania decyzji w tym zakresie w oparciu o dowody;
- P. mając na uwadze, że nauka o nadzorowaniu i monitorowaniu nie ma charakteru statycznego, a zatem badania w tym zakresie powinny mieć wysoki priorytet, aby zagwarantować stosowanie odpowiednich metodyk;
- Q. mając na uwadze, że potrzeba więcej informacji o rozwoju i rozprzestrzenianiu się oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w wyniku poddawania patogenów działaniu środków ochrony roślin i produktów biobójczych; mając na uwadze, że możliwość pojawienia się takiej oporności należy brać pod uwagę przy ocenie bezpieczeństwa i podejmowaniu decyzji dotyczących środków ochrony roślin i produktów biobójczych; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny, z pomocą Komisji, rozważyć sposoby gromadzenia cennych i porównywalnych danych na temat potencjalnego związku przyczynowego między środkami ochrony roślin, produktami biobójczymi i opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, a także rolę, jaką mogłyby odegrać Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) i Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA) w ocenie tych danych i określeniu ogólnounijnych tendencji;

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2371 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz uchylenia decyzji nr 1082/2013/UE (Dz.U. L 314 z 6.12.2022, s. 26).

- R. mając na uwadze, że wymiarowi środowiskowemu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe poświęcono mniej uwagi niż oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w aspekcie zdrowia ludzi lub zwierząt; mając na uwadze, że sprawozdanie opracowane przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska w 2023 r. pt. „Bracing for Superbugs: Strengthening environmental action in the One Health response to AMR” [Przygotować się na bakterie odporne na wiele leków: wzmocnienie działań środowiskowych w odpowiedzi na oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe w ramach programu „Jedno zdrowie”] dostarcza dowodów na to, że środowisko odgrywa kluczową rolę w rozwoju, przenoszeniu się i rozprzestrzenianiu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz jest istotną częścią rozwiązania problemu poradzenia sobie z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe⁽¹⁶⁾; mając na uwadze, że wymiar środowiskowy oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe obejmuje zanieczyszczenie ściekami szpitalnymi i komunalnymi, ściekami pochodzącymi z produkcji farmaceutycznej i z rolnictwa, tj. z produkcji roślinnej i zwierzęcej, oraz innymi formami odpadów i uwolnień; mając na uwadze, że monitorowanie środowiskowe oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w wodach słodkich, ściekach, wodach morskich i glebach rolnych ma zasadnicze znaczenie dla głębszego zrozumienia roli, jaką odgrywa obecność w środowisku pozostałości środków przeciwdrobnoustrojowych w powstawaniu i rozprzestrzenianiu się oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, poziomów skażenia środowiska i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego; mając na uwadze, że monitorowanie jest również niezbędne w celu uzupełnienia danych klinicznych poprzez dostarczanie danych populacyjnych z nadzoru środowiskowego nad ściekami z wykorzystaniem materiału pobranego od dużej populacji;
- S. mając na uwadze, że pozostałości produktów leczniczych, zwłaszcza z przemysłu farmaceutycznego i szpitali, oraz z oczyszczalni ścieków⁽¹⁷⁾, są powszechnie spotykane w wodach słodkich (wodach powierzchniowych i gruntowych) oraz glebie, a w kilku publikacjach wykazano, że różne środki farmaceutyczne (w tym antybiotyki), mikrodrobiny plastiku, metale i inne chemikalia mogą przyczynić się do powstawania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
- T. mając na uwadze, że działania opracowywane w ramach krajowych planów działania dotyczących oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe powinny obejmować ustalanie i monitorowanie norm dotyczących ścieków, współpracę z inżynierami zajmującymi się sprawami produkcji, wody i ścieków w celu promowania jak najodpowiedniejszych technologii ograniczania, mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środkami przeciwdrobnoustrojowymi, poprawę systemu utrzymania, wzięcie większej odpowiedzialności za gospodarkę ściekami i promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym; mając na uwadze, że konieczne jest również objęcie solidnym nadzorem badania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w ściekach, co ma stać się sposobem uzyskiwania zintegrowanych informacji na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w obsługiwanych społecznościach i zaspokajania kluczowej potrzeby monitorowania środowiska, przy jednoczesnym dostarczaniu informacji do badań niezbędnych do ustalenia odpowiednich limitów zrzutów;
- U. mając na uwadze, że wnioski Komisji z jesieni 2022 r.⁽¹⁸⁾ mają na celu wzmocnienie monitorowania środowiskowego oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w wodach słodkich, ściekach i glebach rolnych, niemniej jednak uznaje się także potrzebę zaangażowania się w zintegrowane podejście na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe „Jedno zdrowie” w odniesieniu do systemów nadzorowania, w tym środowiska⁽¹⁹⁾; mając na uwadze, że zintegrowany nadzór nad ustaleniami dotyczącymi mikroorganizmów lekoopornych występujących u ludzi, zwierząt, w roślinach, żywności, ściekach i środowisku jest niezbędny do szybkiego wykrywania i zwalczania ognisk chorób zakaźnych oraz zapobiegania im, a także zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe we wszystkich sektorach, w tym poprzez zaangażowanie przedstawicieli odpowiednich dyscyplin akademickich, oraz mając na uwadze, że bliższa współpraca między tymi sektorami może również prowadzić do oszczędności finansowych; mając na uwadze, że proces ten obejmuje wymianę danych i informacji między sektorami w celu bardziej skutecznego i skoordynowanego podejścia do zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe; mając na uwadze, że dane dostarczane przez te systemy nadzoru mogą przyczynić się do lepszego zrozumienia złożonej epidemiologii oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i dostarczyć informacji do przeprowadzenia ocen ryzyka, które mogą stanowić wytyczne dla zaleceń politycznych i pomóc w opracowaniu inicjatyw mających na celu reagowanie na zagrożenia związane z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, zanim staną się one sytuacjami nadzwyczajnymi na dużą skalę;
- V. mając na uwadze, że solidne zapobieganie zakażeniom i ich kontrola, w szczególności w placówkach opieki medycznej w przypadkach nagłych takich jak szpitale i w placówkach opieki długoterminowej, może przyczynić się do zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, zwłaszcza że pandemia COVID-19 zwiększyła świadomość tego, w jaki sposób zapobieganie zakażeniom i ich kontrola, w tym środki w zakresie wody, urządzeń sanitarnych i higieny (WASH), mogą ograniczyć przenoszenie drobnoustrojów, w tym opornych; mając jednak na

⁽¹⁶⁾ <https://www.unep.org/resources/superbugs/environmental-action>

⁽¹⁷⁾ <https://www.nature.com/articles/s41579-021-00649-x.pdf>, s. 266.

⁽¹⁸⁾ Wniosek Komisji z 26 października 2022 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, dyrektywę 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu oraz dyrektywę 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej (COM(2022)0540), a także wniosek Komisji z 26 października 2022 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (wersja przekształcona) (COM(2022)0541).

⁽¹⁹⁾ Badanie – „Study on an future-proofing analysis of the EU AMR Action Plan 2017” [Badanie dotyczące analizy przyszłościowej unijnego planu działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe z 2017 r.], Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności, listopad 2022 r.

uwadze, że ponad 70 % obciążeń związanych z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe pochodzi z zakażeń związanych z opieką zdrowotną, w związku z czym istnieje potrzeba lepszego zaopatrzenia i większych inwestycji w rozwój wysokich standardów zapobiegania zakażeniom i ich kontroli oraz w zapewnienie bezpiecznej wody, urządzeń sanitarnych i higieny, poprzez zdecydowane zaangażowanie w globalną ochronę przed zakażeniami i strategię kontroli, zwiększone możliwości zarządzania dla pracowników służby zdrowia, wysokie standardy bezpieczeństwa pacjentów oraz bezpośrednio inwestycje państw członkowskich w tym obszarze;

- W. mając na uwadze, że starania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe są również osłabiane przez coraz powszechniejsze na całym świecie niedobory antybiotyków, a osoby przepisujące leki muszą uciekać się do alternatywnych środków przeciwdrobnoustrojowych ze względu na niedostępność najodpowiedniejszych i właściwych w konkretnym przypadku środków, co prowadzi do zakażeń wywołanych lekoopornymi drobnoustrojami i przyczynia się do obciążeń spowodowanych opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe; mając w związku z tym na uwadze pilną potrzebę zapobiegania pogłębiającym się niedoborom leków i zarządzania nimi;
- X. mając na uwadze, iż powszechnie wiadomo, że niewłaściwe stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, a także nieodpowiednia kontrola zakażeń i nieodpowiednie zapobieganie im, zarówno u ludzi, jak i u zwierząt, są głównymi czynnikami powodującymi wzrost poziomu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe; mając jednak na uwadze, że istnieją spójne doniesienia o niedociągnięciach w zapewnianiu wysokiego poziomu zarządzania środkami przeciwdrobnoustrojowymi w państwach członkowskich; mając na uwadze, że rozważne stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych oraz wysokie standardy zapobiegania zakażeniom i ich kontroli w środowisku pozaszpitalnym, w szpitalach i placówkach opieki długoterminowej są zasadniczymi aspektami pozwalającymi ograniczyć pojawianie się i rozwój oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe; mając na uwadze, że zalecenie Komisji stanowi uzupełnienie przeglądu unijnych przepisów farmaceutycznych, w ramach którego proponuje się wprowadzenie do zmienionej dyrektywy w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi⁽²⁰⁾ szczegółowych środków regulacyjnych mających na celu zwiększenie rozważnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych;
- Y. mając na uwadze, że według szacunków 8 % wszystkich antybiotyków stosowanych u ludzi jest przyjmowanych w UE bez recepty⁽²¹⁾; mając na uwadze, że Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) przeprowadziła ankietę w krajach sąsiadujących z UE w swoim regionie europejskim i oszacowała, że aż jedna trzecia osób w tych krajach przyjmuje antybiotyki bez recepty⁽²²⁾, a główne metody pozyskiwania antybiotyków to kupowanie ich bez recepty w kraju lub za granicą (wbrew obowiązującemu prawu), wykorzystywanie resztek lub pozyskiwanie ich od znajomych i rodziny⁽²³⁾;
- Z. mając na uwadze, że wspólne działanie UE w sprawie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i zakażeń związanych z opieką zdrowotną (EU-JAMRAI) wykazało brak skutecznych narzędzi wpływania na wdrożenie zarządzania opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe zarówno na krajowym, jak i europejskim poziomie opieki zdrowotnej⁽²⁴⁾; mając na uwadze, że istnieje potrzeba opracowania podstawowych elementów europejskich programów zarządzania antybiotykami, aby przełożyć je na praktyczne i osiągalne strategie polityczne na szczeblu państw członkowskich i UE;
- AA. mając na uwadze, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe prowadzi do zwiększonej zachorowalności i śmiertelności zwierząt oraz zagraża zdrowiu i dobrostanowi zwierząt, a tym samym produktywności, co oznacza, że wywiera ona duży wpływ społeczno-gospodarczy na sektor rolnictwa; mając na uwadze, że na bezpieczeństwo łańcucha żywnościowego wpływa zdrowie i dobrostan zwierząt, szczególnie tych hodowanych do celów produkcji żywności; mając na uwadze, że zapewnienie wysokiego poziomu zdrowia i dobrostanu zwierząt prowadzi u zwierząt do poprawy odporności, dzięki czemu są one mniej podatne na choroby, co pomaga zmniejszyć stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych; mając na uwadze, że w przypadku zagrożenia zdrowia zwierząt lub ludzi hodowcy zwierząt i lekarze weterynarii powinni mimo wszystko mieć w ostateczności możliwość odpowiedniego zastosowania antybiotyków spoza wykazu antybiotyków ostatniej szansy do stosowania u ludzi;

⁽²⁰⁾ Wniosek Komisji z 26 kwietnia 2023 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi oraz uchylającej dyrektywę 2001/83/WE i dyrektywę 2009/35/WE (COM(2023)0192).

⁽²¹⁾ „Dane dotyczące oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe: poziom konsumpcji antybiotyków w UE spada, ale konieczne są dalsze działania”, Komisja Europejska, 17 listopada 2022 r.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_22_6951

⁽²²⁾ „1 in 3 use antibiotics without prescription, WHO/Europe's study shows” [1 na 3 osoby stosuje antybiotyki bez recepty, jak wynika z badań WHO/Europa], Światowa Organizacja Zdrowia, 21 listopada 2022 r.: <https://www.who.int/europe/news/item/21-11-2022-1-in-3-use-antibiotics-without-prescription-who-europe-s-study-shows>

⁽²³⁾ Badanie – „Antimicrobial resistance and causes of non-prudent use of antibiotics in human medicine in the EU” [Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe i przyczyny nieostrożnego stosowania antybiotyków w leczeniu człowieka w UE], Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności, kwiecień 2017 r.

⁽²⁴⁾ Dokument orientacyjny – „Appropriate use of antibiotics in a One Health Perspective” [Właściwe stosowanie antybiotyków z perspektywy podejścia „Jedno zdrowie”], EU-JAMRAI, 2021 r.: https://eu-jamrai.eu/wpcontent/uploads/2021/02/201020_EUJAMRAI_policy-brief_WP7_appropriate-use-of-antibiotics-one-health-perspective.pdf

- AB. mając na uwadze, że europejskie sektory rolnictwa i hodowli zwierząt podjęły już znaczące działania i osiągnęły znaczne zmniejszenie ryzyka związanego z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, zwłaszcza poprzez nadanie priorytetu terapeutycznemu stosowaniu antybiotyków w stosunku do stosowania profilaktycznego⁽²⁵⁾;
- AC. mając na uwadze, że stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych w produktach leczniczych dla zwierząt przyspiesza pojawianie się i rozpowszechnianie opornych mikroorganizmów oraz wpływa negatywnie na możliwość skutecznego stosowania już ograniczonej liczby istniejących środków przeciwdrobnoustrojowych w leczeniu zakażeń u ludzi; mając na uwadze, iż w badaniach z 2017 r. szacowano, że w wartościach bezwzględnych 73 % wszystkich środków przeciwdrobnoustrojowych sprzedawanych na świecie stosuje się u zwierząt hodowanych z przeznaczeniem na żywność; mając na uwadze, że według tych badań postacie farmaceutyczne nadające się do leczenia grupowego (roztwory doustne, premiksy i proszki doustne) stanowiły około 88 % całkowitej sprzedaży, a postacie przeznaczone do leczenia pojedynczych zwierząt (preparaty do wstrzyknięć i inne preparaty) stanowiły około 12 % całkowitej sprzedaży; mając na uwadze, że według EFSA w kilku państwach członkowskich w ostatnich latach poczyniono postępy w ograniczaniu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt służących do produkcji żywności;
- AD. mając na uwadze, że stosowanie osadów ściekowych i obornika jako nawozów na glebie rolnej może prowadzić do rozwoju oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe poprzez rozprzestrzenianie się w środowisku bakterii opornych na te środki i genów oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, co powoduje dalsze zanieczyszczenie łańcucha żywnościowego; mając na uwadze, że konieczne jest wprowadzenie rozważnych praktyk gospodarowania obornikiem, chociaż potrzeba więcej danych, aby umożliwić podjęcie działań opartych na dowodach;
- AE. mając na uwadze, że wyznaczenie konkretnych, wymiernych celów towarzyszących środkom wykonawczym, określonych w porozumieniu z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, jest skutecznym sposobem osiągnięcia celów w zakresie zapobiegania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i jej ograniczenia w określonych ramach czasowych oraz monitorowania postępów; mając na uwadze, że dyskusje na temat celów związanych z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe toczyły się na szczeblu międzynarodowym, na przykład w kontekście transatlantyckiej grupy zadaniowej ds. oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, celów zrównoważonego rozwoju ONZ i G-7, a niedawno, w listopadzie 2022 r., na trzeciej światowej konferencji ministerialnej wysokiego szczebla poświęconej oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe uznano wartość wyznaczania celów w dążeniu do pobudzenia zdecydowanych krajowych i światowych działań politycznych oraz konsolidacji starań i zaangażowania;
- AF. mając na uwadze, że chociaż w strategii „Od pola do stołu” i w planie działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń zawarto cel polegający na zmniejszeniu do 2030 r. o 50 % całkowitej unijnej sprzedaży środków przeciwdrobnoustrojowych dla zwierząt gospodarskich i w akwakulturze oraz monitorowaniu zmniejszenia stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych u zwierząt gospodarskich za pomocą środków wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej, obecnie na szczeblu UE nie wyznaczono żadnego celu związanego z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe w sektorze zdrowia ludzi; mając na uwadze, że Komisja wraz z ECDC wyznaczyła konkretne cele zarówno na szczeblu Unii, jak i państw członkowskich, które ograniczyłyby niepotrzebne stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, przy czym cele zalecane na szczeblu państw członkowskich należycie uwzględniają każdą sytuację krajową i różne istniejące poziomy konsumpcji środków przeciwdrobnoustrojowych i rozprzestrzeniania się kluczowych patogenów opornych oraz odzwierciedlają poziom starań, jakie każde państwo członkowskie musi podjąć, aby osiągnąć wspólne cele UE bez narażania zdrowia i bezpieczeństwa pacjentów, a jednocześnie umożliwiają ukierunkowane wsparcie w razie potrzeby i monitorowanie przyszłych postępów;
- AG. mając na uwadze, że wyznaczenie na szczeblu UE zalecanych celów w zakresie konsumpcji środków przeciwdrobnoustrojowych i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe jest użytecznym sposobem osiągania i monitorowania postępów w zakresie podstawowych czynników wpływających na oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe, zwłaszcza konsumpcji środków przeciwdrobnoustrojowych, oraz rozprzestrzeniania się oporności na nie, zwłaszcza jeśli chodzi o patogeny stanowiące największe obciążenie i zagrożenie dla zdrowia publicznego w UE, i chociaż zalecane wartości docelowe opierają się na istniejących danych zgłoszonych pod nadzorem UE w 2019 r., wybranym jako rok bazowy, biorąc pod uwagę, że sytuację w latach 2020 i 2021 uznaje się za wyjątkową, a zatem niewłaściwą do przyjęcia za podstawę ze względu na pandemię COVID-19 i obowiązujące nadzwyczajne środki ograniczające, zalecane cele powinny przyczynić się do osiągnięcia wspólnych celów i mogą być uzupełnione celami krajowymi obejmującymi inne aspekty związane z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, takie jak zapobieganie zakażeniom i ich kontrola, zarządzanie środkami przeciwdrobnoustrojowymi, praktyki przepisywania, szkolenia i odpowiednie wielkości opakowań;

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych i uchylające dyrektywę 2001/82/WE (Dz.U. L 4 z 7.1.2019, s. 43).

- AH. mając na uwadze, że specjalne badanie Eurobarometr z 2022 r. na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe wykazało, że w UE nadal brakuje wiedzy na temat antybiotyków, a jedynie połowa ankietowanych była świadoma, że antybiotyki są nieskuteczne w walce z wirusami, oraz że nadal istnieją duże różnice w świadomości obywateli UE w poszczególnych państwach członkowskich, a ponadto prawie jeden na dziesięciu obywateli UE przyjmuje antybiotyki bez recepty, w związku z czym takie wyniki wskazują na potrzebę zwiększenia i poprawy egzekwowania istniejących i przyszłych przepisów dotyczących środków farmaceutycznych w państwach członkowskich oraz działań komunikacyjnych i uświadamiających dotyczących oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i rozważnego stosowania tych środków na wszystkich poziomach jako sposobu poszerzania wiedzy i stymulowania zmiany zachowań wśród obywateli i pracowników służby zdrowia;
- AI. mając na uwadze, że kształcenie, podnoszenie kwalifikacji, podnoszenie świadomości i szkolenie specjalistów pracujących w sektorach zdrowia ludzi, weterynarii i agronomii w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, zapobiegania zakażeniom i ich kontroli oraz podejścia „Jedno zdrowie” odgrywa ważną rolę w walce z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, w szczególności ze względu na rolę tych specjalistów jako rzeczników rozważnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych oraz edukatorów pacjentów i rolników; mając na uwadze, że programy kształcenia ustawicznego i programy nauczania oparte na dowodach powinny obejmować obowiązkowe międzysektorowe szkolenia i kursy kompetencji w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, profilaktyki i kontroli zakażeń, ryzyka środowiskowego, bioasekuracji i zarządzania środkami przeciwdrobnoustrojowymi, odpowiednio do sytuacji;
- AJ. mając na uwadze, że głównym elementem rozwiązania problemu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe będzie świadomość społeczna i zmiana zachowań; mając na uwadze, że konieczne będzie przyjęcie integracyjnego i oddolnego podejścia do zachęcania do zmiany zachowań oraz wykorzystanie potencjalnych korzyści wynikających z ułatwienia wymiany wiedzy i najlepszych praktyk;
- AK. mając na uwadze, że według WHO od lipca 2017 r. zatwierdzono 11 nowych antybiotyków (zatwierdzenie przez Komisję lub amerykański Urząd ds. Żywności i Leków bądź obie te instytucje) i z kilkoma wyjątkami nowo zatwierdzone antybiotyki wykazują ograniczone korzyści kliniczne w stosunku do wcześniej istniejących antybiotyków, ponieważ 80 % pochodzi z istniejących klas, w których mechanizmy odporności są dobrze ukształtowane i należy spodziewać się szybkiego pojawienia się oporności;
- AL. mając na uwadze, że obecnie opracowywane są 43 antybiotyki i połączenia z nową substancją czynną, a tylko kilka z nich spełnia przynajmniej jedno z kryteriów innowacji WHO (tj. brak znanej oporności krzyżowej, nowe miejsce wiązania, sposób działania lub klasa), co oznacza, że ogólnie rzecz biorąc substancje będące kandydatami na leki w fazie badań klinicznych i niedawno zatwierdzone antybiotyki są niewystarczające, aby sprostać wyzwaniu, jakim jest coraz częstsze pojawianie się i rozprzestrzenianie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
- AM. mając na uwadze, że bakteriofagi mają znaczny potencjał, aby stać się przystępnym cenowo i skutecznym narzędziem zwalczania bakterii jako potencjalna alternatywa dla antybiotykoterapii lub jej uzupełnienie, oraz należy priorytetowo potraktować odpowiednie ramy regulacyjne dotyczące rejestracji bakteriofagów zarówno jako dodatków paszowych, jak i weterynaryjnych produktów leczniczych, zgodnie z „Wytocznymi dotyczącymi jakości, bezpieczeństwa i skuteczności weterynaryjnych produktów leczniczych przeznaczonych specjalnie do terapii fagowej” Europejskiej Agencji Leków (EMA);
- AN. mając na uwadze, że niepowodzenie w opracowaniu i wprowadzeniu na rynek nowych skutecznych antybiotyków lub nowych środków przeciwdrobnoustrojowych pogarsza problemy związane z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe; mając na uwadze pilną potrzebę opracowania i wdrożenia nowych zachęt oraz przyjrzenia się alternatywnym metodom leczenia, takim jak bakteriofagi, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności i przystępności cenowej produktów wspieranych ze środków publicznych;
- AO. mając na uwadze, że celem Komisji jest promowanie zaawansowanych badań nad nowymi i starymi środkami przeciwdrobnoustrojowymi, alternatywnymi metodami leczenia, w tym bakteriofagami, diagnostyką i szczepionkami przeciwko opornym patogenom, a także opracowywanie medycznych środków przeciwdziałania i związanych z nimi technologii oraz reagowanie na wyzwania rynkowe;
- AP. mając na uwadze, że na całym świecie prawie 50 % antybiotykoterapii u ludzi rozpoczyna się bez właściwej diagnozy i przy użyciu niewłaściwego leku, co podkreśla potencjał diagnostyki w unikaniu niewłaściwego i nadmiernego stosowania antybiotyków ⁽²⁶⁾;

⁽²⁶⁾ <https://www.bcg.com/publications/2022/model-for-tackling-antimicrobial-resistance>

- AQ. mając na uwadze, że od czasu opracowania planu działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe z 2017 r. zgłoszono kilka propozycji nowych modeli ekonomicznych dotyczących wprowadzania na rynek nowych środków przeciwdrobnoustrojowych, w tym w konkluzjach JAMRAI, w których 31 marca 2021 r. przedstawiono strategię wdrażania w Europie wielonarodowych zachęt w celu stymulowania innowacji i dostępu do środków przeciwdrobnoustrojowych;
- AR. mając na uwadze, że Komisja zamówiła badanie zatytułowane „Wprowadzenie na rynek medycznych środków przeciwdziałania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe”, w ramach którego przeprowadzono symulację czterech rodzajów mechanizmów typu „pull” o różnej wielkości finansowej w celu nagradzania innowacji i zapewnienia dostępu do środków przeciwdrobnoustrojowych, tj. gwarancji przychodu, premii za wejście na rynek połączonych z gwarancją przychodu, zryczałtowanych premii za wejście na rynek oraz płatności za realizację określonego etapu projektu, a także przedstawiono warianty ich wdrożenia na szczeblu UE; mając na uwadze, że w badaniu potwierdzono również szeroko pojętą zgodę na to, że mechanizmy typu „pull” powinny być uzupełnione mechanizmami typu „push”;
- AS. mając na uwadze, że dalsze inwestycje w badania i rozwój innowacyjnych narzędzi diagnostycznych uzupełniłyby starania podejmowane na rzecz poprawy profilaktyki i leczenia; mając na uwadze, że szybsze i dokładniejsze narzędzia diagnostyczne ułatwiłyby bardziej rozważne stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych we wszystkich placówkach opieki zdrowotnej;
- AT. mając na uwadze, że program prac na 2023 r. w ramach Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia oferuje inwestycje na zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, w szczególności poprzez działanie szczegółowe „Wspieranie innowacji i dostępu do środków przeciwdrobnoustrojowych”, które umożliwi utworzenie sieci wspierającej Komisję i państwa członkowskie w przygotowywaniu i realizacji zamówień na medyczne środki przeciwdziałania oraz rezerw zdolności do produkcji celowanych medycznych środków przeciwdziałania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe lub dostępu do nich;
- AU. mając na uwadze, że działania w zakresie badań naukowych i innowacji wspierane w ramach programów „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa” mają kluczowe znaczenie dla rozwoju, oceny i wdrażania środków zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, a dalsze wsparcie i współpraca mają istotne znaczenie dla wzmocnienia wpływu badań i innowacji na wykrywanie zakażeń wywołanych przez odporne patogeny, zapobieganie im i leczenie ich oraz należy je dalej rozwijać;
- AV. mając na uwadze, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe jest palącą kwestią, w przypadku której nie ma krótkoterminowego rozwiązania; mając na uwadze, że kwestia ta powinna pozostać priorytetem w zakresie finansowania na szczeblu UE i państw członkowskich wykraczającym poza obecne cykle budżetowe oraz korzystając ze stałego wsparcia na szczeblu UE;
- AW. mając na uwadze, że szczepionki są opłacalnymi i potężnymi narzędziami zapobiegającymi chorobom zakaźnym zarówno u ludzi, jak i u zwierząt, a zatem mają potencjał, aby ograniczyć rozprzestrzenianie się zakażeń wywołanych opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe i zmniejszyć stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest promowanie stosowania szczepień za pomocą środków zwiększających świadomość obywateli i pracowników służby zdrowia na temat znaczenia szczepionek oraz poprzez rozwiązanie kwestii uchylania się od szczepień we wszystkich grupach wiekowych, a zwłaszcza w grupach ryzyka, a także poprzez opracowywanie szczepionek, ich dostępność i dostęp do nich;
- AX. mając na uwadze, że współpraca międzysektorowa państw członkowskich i zaangażowanie zainteresowanych stron mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia pełnego i skutecznego wdrożenia polityki i działań na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w ramach podejścia „Jedno zdrowie” oraz należy tę współpracę wzmocnić, w szczególności poprzez unijną sieć „Jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
- AY. mając na uwadze, że wysoki poziom współpracy między agencjami UE (EFSA, ECDC i EMA) należy jeszcze bardziej wzmocnić i poszerzyć, tak aby objęła ona Europejską Agencję Środowiska (EEA) i ECHA, co powinno zapewnić spójną, opartą na dowodach reakcję na oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe dzięki zastosowaniu podejścia „Jedno zdrowie”;
- AZ. mając na uwadze, że zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w kontekście podejścia „Jedno zdrowie” jest priorytetem w strategii UE w dziedzinie zdrowia na świecie⁵, w tym poprzez włączenie konkretnych przepisów dotyczących oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w kontekście negocjacji za pośrednictwem WHO dotyczących potencjalnego zawarcia umowy międzynarodowej w sprawie zapobiegania pandemiom, gotowości i reagowania na nie, podczas gdy w skali globalnej coraz bardziej zwraca się uwagę na oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe, a wspieranie współpracy międzynarodowej jest konieczne dla zapewnienia skoordynowanej reakcji społeczności globalnej i odpowiedniego wsparcia ukierunkowanego na priorytety określone na poziomie światowym i regionalnym dotyczące finansowania, badań i działań politycznych, i w tym zakresie

powinno się prowadzić wzmocnioną współpracę, w szczególności w kontekście Organizacji Narodów Zjednoczonych, G-7, G-20 oraz z udziałem organizacji czterostronnych (Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP)⁴⁸, Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (WOAH) i WHO), ale także dwustronną między państwami członkowskimi a państwami niebędącymi członkami UE;

- BA. mając na uwadze, że należy regularnie monitorować wdrażanie planu działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe z 2017 r. oraz zalecenia Komisji, aby zmierzyć postępy w osiągnięciu określonych w nich celów i zidentyfikować luki w działaniach na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;

Uwagi ogólne

1. pozostaje głęboko zaniepokojony globalnym zagrożeniem dla zdrowia, jakie stwarza oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe, i wyraża ubolewanie z powodu powtarzających się i coraz częstszych przypadków utraty życia w UE i poza nią, spowodowanych przez oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe; jest w pełni przekonany, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe wymaga w UE wieloaspektowej strategii, opartej na podejściu „Jedno zdrowie”;
2. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady w sprawie intensyfikacji działań UE w zakresie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w ramach podejścia „Jedno zdrowie” i wzywa Radę do przyjęcia zalecenia uwzględniającego tę rezolucję jako sposobu na zintensyfikowanie działań w obszarach uzupełnienia przepisów w ramach proponowanego pakietu farmaceutycznego;
3. przypomina jednak, że uprawnienia do przyjmowania wiążących aktów unijnych w celu „zwalczania [...] epidemii”, „[zwalczania] poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia” oraz „[ustanowienia] wysokich standardów jakości i bezpieczeństwa produktów leczniczych i wyrobów medycznych” pozostają przedmiotem zwykłej procedury ustawodawczej zgodnie z art. 168 TFUE; w związku z tym jest zdania, że jeżeli środki osiągnięte na podstawie zalecenia okażą się niewystarczające, konieczne będą dalsze działania ustawodawcze na szczeblu UE;
4. podkreśla, że pomyślnie rozwiązanie problemów z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe wymaga trójtorowego podejścia łączącego rozważne stosowanie antybiotyków u ludzi i zwierząt, wdrażanie dobrych środków zapobiegania zakażeniom i ich kontroli, zwłaszcza w placówkach opieki zdrowotnej, oraz promowanie badań i rozwoju w dziedzinie nowych środków przeciwdrobnoustrojowych i alternatyw dla takich środków; podkreśla, że działania w tych obszarach jedynie się uzupełniają i nie mogą służyć jako powód do obniżania ambicji w żadnej innej dziedzinie;

Krajowe plany działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe

5. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia, opublikowania i wdrożenia do 1 marca 2024 r. krajowego planu działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe opartego na podejściu „Jedno zdrowie” i zgodnego z celami globalnego planu działania Światowej Organizacji Zdrowia oraz Deklaracją polityczną posiedzenia na wysokim szczeblu Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe z 2016 r., a także do regularnego aktualizowania takich krajowych planów działania. Państwa członkowskie powinny w szczególności:
 - a) zapewnić, aby zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i promowanie rozważnego ich stosowania stanowiły priorytety krajowych systemów opieki zdrowotnej w krajowych planach działania;
 - b) zapewnić, aby krajowe plany działania obejmowały plany wdrażania i monitorowania, budowanie potencjału, odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe oraz mechanizmy zapewniające skuteczne zarządzanie nimi;
 - c) zapewnić, aby krajowe plany działania obejmowały mechanizmy koordynacji międzysektorowej z jasnym mandatem, strukturą działania i składem, z uwzględnieniem ekspertów i praktyków z sektorów zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt i środowiska;
 - d) zapewnić, aby w krajowych planach działania znalazły się konkretne środki służące osiągnięciu wymiernych nadrzędnych celów, tryby wdrażania i wskaźniki umożliwiające ocenę postępów w osiągnięciu tych celów, z uwzględnieniem kosztów wielolekoopornych zakażeń u ludzi i niezaspokojonych potrzeb medycznych, a także aby ujęto w nich zalecane cele określone w sekcji E niniejszego zalecenia;

- e) zapewnić, aby krajowy plan działania odnosił się do odpowiednich elementów krajowych planów strategicznych wspólnej polityki rolnej w zakresie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
- f) zapewnić, aby w krajowym planie działania przyjęto podejście oparte na ryzyku i ujęto oparte na dowodach środki służące monitorowaniu i ograniczaniu rozprzestrzeniania się oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w środowisku oraz zapobieganiu jej;
- g) przydzielić odpowiednie i wystarczające zasoby ludzkie i finansowe do skutecznej realizacji krajowego planu działania, określając priorytety i odpowiednio rozdzielając zasoby, zapewniając jednocześnie zaspokojenie potrzeb w zaniedbanych obszarach, takich jak środowisko;
- h) dopilnować, aby opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe zajęto się lub uwzględniono ją w innych krajowych planach działania lub wytycznych, na przykład w planach dotyczących nowotworów, planach dotyczących zdrowia dzieci i matek, planach na wypadek pandemii i planach opieki długoterminowej;
- i) regularnie oceniać krajowe plany działania, tj. co najmniej raz na dwa lata, analizować ich skutki i podejmować działania będące konsekwencją wyników oceny i wszelkich innych istotnych uzyskanych danych, z uwzględnieniem nowych ustaleń i pojawiających się tendencji; oraz
- j) udostępnić publicznie wszystkie dane wykorzystane w tym zakresie na specjalnej stronie internetowej;

Nadzorowanie i monitorowanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i konsumpcji środków przeciwdrobnoustrojowych

6. wzywa państwa członkowskie do zlikwidowania istniejących luk w nadzorowaniu i monitorowaniu oraz do zapewnienia kompletności danych, w tym w stosownych przypadkach danych w czasie rzeczywistym, do 2030 r., zarówno dotyczących oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, jak i konsumpcji środków przeciwdrobnoustrojowych na wszystkich poziomach (np. w zakładach opieki zdrowotnej, w szpitalach i placówkach opieki długoterminowej) w celu wspierania rozważnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w ochronie zdrowia ludzi, przez:

- a) dopilnowanie, w koordynacji z ECDC, aby nadzorowanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w przypadku bakterii pochodzących od ludzi obejmowało nie tylko izolaty z krwiobiegu i płynu mózgowo-rdzeniowego (izolaty inwazyjne), lecz także wszystkie inne izolaty z klinicznych laboratoriów mikrobiologicznych, oraz aby odpowiednie dane były regularnie przekazywane do ECDC w celu szybkiego wykrywania i lepszego szacowania skali i rozprzestrzeniania się patogenów opornych na środki przeciwdrobnoustrojowe w państwach członkowskich i pomiędzy nimi;
- b) wprowadzenie wymogu, aby zakażenia wywołane przez krytyczne organizmy wielolekooporne, np. oporne na karbapenemy *Acinetobacter baumannii*, oporne na karbapenemy enterobakterie (np. *Klebsiella pneumoniae*, *Escherichia coli*) i *Candida auris*, były chorobami podlegającymi obowiązkowi zgłoszenia na podstawie przepisów krajowych;
- c) rozszerzenie nadzorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u ludzi na patogeny z pojawiającą się lub utrwaloną opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe w związku z ich narażeniem na substancje w środowisku, w szczególności stosowane w środkach ochrony roślin lub produktach biobójczych;
- d) gromadzenie danych na temat przepisywania i wydawania środków przeciwdrobnoustrojowych stosowanych u ludzi na odpowiednich poziomach oraz wykorzystywanie danych dotyczących recept elektronicznych i innej infrastruktury cyfrowej do gromadzenia i udostępniania danych dotyczących zdrowia, w szczególności europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia, aby umożliwić monitorowanie przepisywania środków przeciwdrobnoustrojowych, oraz do przekazywania informacji zwrotnych na temat tendencji i schematów przepisywania leków, w tym osobom przepisującym leki, farmaceutom i innym podmiotom gromadzącym takie dane; gromadzenie tych danych powinno być ograniczone do celów rozważnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w ochronie zdrowia ludzi i zawsze powinno być zgodne z rozporządzeniem w sprawie europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia oraz obejmować silne zabezpieczenia w celu poszanowania danych osobowych i prywatności osób, których dane dotyczą;
- e) opracowanie zintegrowanych systemów nadzorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i konsumpcji tych środków obejmujących ochronę zdrowia ludzi zarówno na szczeblu specjalistycznym, jak i w zakładach opieki zdrowotnej, a także zdrowie zwierząt, zdrowie roślin, żywność, ściółka i środowisko (w szczególności wodę i glebę); takie zintegrowane i ciągle monitorowane musi mieć na celu skuteczne i szybkie wykrywanie ognisk, ale również, w przypadku gleby i zbiorników wodnych, określenie obecności genów oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, tendencji i ich toksyczności, a wyniki tego nadzorowania muszą stanowić podstawę skutecznych strategii zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe we wszystkich sektorach;

- f) zbadanie możliwości zwiększenia harmonizacji wytycznych dotyczących nadzorowania, a mianowicie częstotliwości aktualizacji danych, podejść do analizy danych, poziomów szczegółowości w przekazywaniu danych, definicji wskaźników i jednostek ich miary, aby umożliwić porównywalność wyników między państwami członkowskimi;
7. wzywa Komisję do utworzenia na szczeblu UE bazy danych zawierającej dane dotyczące oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i konsumpcji środków przeciwdrobnoustrojowych w ochronie zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt i środowiska;
8. zwraca się do Komisji o dokonanie oceny chorób zwierząt wywoływanych przez bakterie odporne na środki przeciwdrobnoustrojowe na podstawie opinii EFSA w celu ustalenia, czy którakolwiek z tych chorób musi zostać wymieniona w rozporządzeniu (UE) 2016/429⁽²⁷⁾ w celu sklasyfikowania ich z uwagi na wszelkie regulacyjne środki nadzoru, kontroli lub inne środki zarządzania;

Zapobieganie zakażeniom i ich kontrola oraz woda, urządzenia sanitarne i higiena

9. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia wdrożenia i stałego monitorowania środków zapobiegania zakażeniom u ludzi i kontroli tych zakażeń, co ma przyczynić się do ograniczenia rozprzestrzeniania się patogenów opornych na środki przeciwdrobnoustrojowe, w szczególności poprzez:
- a) wzmocnienie zapobiegania zakażeniom i ich kontroli oraz poprawę dbałości o wodę, urządzenia sanitarne i higienę, a także poprawę oczyszczania środowiska i gospodarki odpadami w placówkach opieki zdrowotnej i placówkach opieki długoterminowej poprzez:
- (i) zapewnienie specjalistom ds. higieny szpitalnej kluczowych kompetencji w zakresie zapobiegania zakażeniom i ich kontroli oraz dbałości o wodę, urządzenia sanitarne i higienę;
 - (ii) zapewnienie odpowiednich zasobów umożliwiających wdrożenie minimalnych wymagań oraz, w miarę możliwości, głównych elementów programów zapobiegania zakażeniom i ich kontroli;
 - (iii) zapewnienie odpowiednich zasobów finansowych i ludzkich do zapobiegania zakażeniom i ich kontroli oraz programów poprawy usług w zakresie wody, urządzeń sanitarnych i higieny;
 - (iv) zwiększenie dostępności narzędzi diagnostycznych;
 - (v) kontrolę jakości;
 - (vi) nadzór;
 - (vii) dokonywanie oceny;
 - (viii) opracowanie odpowiednich wytycznych; oraz
 - (ix) podnoszenie świadomości i działania szkoleniowe dostępne dla wszystkich stosownych pracowników służby zdrowia;
- b) modernizację istniejącej infrastruktury szpitalnej i zasobów ludzkich w celu zapewnienia wysokiego poziomu zapobiegania zakażeniom i ich kontroli, przy jednoczesnym przestrzeganiu kryteriów zrównoważenia środowiskowego;
- c) zapewnienie silnych powiązań z bezpieczeństwem pacjentów i zapobieganiem zakażeniom związanym z opieką zdrowotną, w tym sepsie, zwłaszcza poprzez poprawę nadzoru, szkolenia personelu medycznego oraz zapewnienie wysokiej jakości wsparcia mikrobiologicznego i dokumentacji pacjentów;
- d) zapewnienie ciągłego szkolenia w zakresie wiedzy o zapobieganiu zakażeniom i ich kontroli oraz o znaczeniu wody, urządzeń sanitarnych i higieny dla ogółu personelu w zakładach opieki zdrowotnej, w szpitalach i placówkach opieki długoterminowej;

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”). Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1.

- e) wzmocnienie szkoleń z zakresu usuwania odpadów i powiązań międzysektorowych, które przyczyniają się do rozprzestrzeniania się infekcji i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe całego personelu w zakładach opieki zdrowotnej, szpitalach i placówkach opieki długoterminowej;
- f) zapewnienie uwzględnienia zagadnień związanych z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe w programach wszystkich studiów i praktyk związanych z opieką zdrowotną oraz pełne opracowanie i wdrożenie krajowych programów szczepień dla wszystkich grup wiekowych, ale w szczególności dla grup ryzyka, dokonanie przeglądu programów pod kątem zapobiegania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz podjęcie działań w celu stopniowego eliminowania chorób, którym można zapobiegać przez szczepienia, na podstawie zalecenia Rady z 7 grudnia 2018 r. w sprawie ściślejszej współpracy w zakresie przeciwdziałania chorobom zwalczanym drogą szczepień ⁽²⁸⁾;
10. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia działań na rzecz poprawy zdrowia i dobrostanu zwierząt służących do produkcji żywności, aby ograniczyć występowanie i rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych w rolnictwie, a co za tym idzie, potrzebę stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych, w szczególności poprzez:
- a) zdecydowane zachęcanie lekarzy weterynarii i innych odpowiednich podmiotów do doradzania rolnikom w kwestiach środków zapobiegawczych i kontrolnych przeciwko chorobom zakaźnym, w tym metod alternatywnych wspierających wdrażanie zakazu profilaktycznego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w produkcji żywności, zawartego w ostatniej nowelizacji przepisów dotyczących leków weterynaryjnych;
- b) ograniczenie antybiotyków stosowanych u zwierząt do tych, które WHO wymieniła jako „najmniej ważne” dla zdrowia ludzi, oraz ograniczenie stosowania antybiotyków sklasyfikowanych jako „kluczowe o najwyższym priorytecie” ⁽²⁹⁾;
- c) zachęcanie do stosowania środków bioasekuracji oraz profilaktyki i kontroli zakażeń w gospodarstwach;
- d) wdrażanie oddolnego podejścia do zmian zachowań w rolnictwie przez edukację oraz ułatwianie dzielenia się wiedzą i najlepszymi praktykami;
- e) wykorzystanie wsparcia dostępnego w ramach wspólnej polityki rolnej do wdrożenia środków zapobiegawczych przeciwko chorobom zakaźnym, wykraczających poza minimalne wymogi prawne UE;
- f) wykorzystanie Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (2021–2027) na projekty ujęte w programach krajowych i zgodnie z zasadami kwalifikowalności określonymi przez zainteresowane państwa członkowskie, a także zapewnianie dodatkowego wsparcia finansowego lub strukturalnego w razie potrzeby;
- g) realizację działań państw członkowskich przedstawionych w załączniku do „Strategicznych wytycznych dotyczących bardziej zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury w UE na lata 2021–2030” (COM(2021)0236);
- h) zachęcanie do stosowania rozwiązań alternatywnych dla antybiotyków w akwakulturze;
- i) upowszechnianie stosowania szczepień, w tym w akwakulturze, oraz rozwiązań alternatywnych, aby pomóc w zapobieganiu niektórym chorobom i uniknąć niepotrzebnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych;
- j) promowanie rozwoju i stosowania innowacyjnych dodatków paszowych oraz promowanie interwencji żywieniowych w celu utrzymania i poprawy zdrowia stada, a także zapobiegania chorobom i konieczności stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych;
- k) poprawę zdrowia zwierząt przez wdrażanie programów bezpieczeństwa biologicznego, bioasekuracji, szczepień i dobrej hodowli zwierząt;
- l) opracowywanie strategii poprawy higieny i gospodarki ściekowej w produkcji żywności, gospodarki odpadami zwierzęcymi i oczyszczania ścieków;

⁽²⁸⁾ Zalecenie Rady z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie ściślejszej współpracy w zakresie przeciwdziałania chorobom zwalczanym drogą szczepień. Dz.U. C 466 z 28.12.2018, s. 1.

⁽²⁹⁾ <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/312266/9789241515528-eng.pdf>

- m) opracowanie ukierunkowanych środków dla poszczególnych sektorów po udostępnieniu danych dotyczących stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w rozbiciu na gatunki zwierząt, od których lub z których pozyskuje się żywność, na podstawie art. 57 rozporządzenia (UE) 2019/6;
- n) opracowanie ukierunkowanego wstępnego przetwarzania odpadów na całym nieprzerwanym szlaku od gospodarstwa do rzeźni w celu usunięcia mikroorganizmów opornych na środki przeciwdrobnoustrojowe i zmniejszenia ilości środków przeciwdrobnoustrojowych przed odprowadzeniem ich do środowiska lub ogólnych systemów kanalizacyjnych;
- o) poprawę dostępności i efektywności ekonomicznej narzędzi diagnostycznych;
- p) ograniczenie stosowania tych antybiotyków, które według dowodów naukowych powinny być stosowane w leczeniu człowieka jako lek ostatniej szansy;

11. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku w sprawie przeglądu unijnych przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt gospodarskich w oparciu o zalecenia EFSA, ponieważ, jak uznano w unijnej strategii „od pola do stołu”, lepszy dobrostan pomaga wzmocnić układ odpornościowy zwierząt;

12. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia dobrych, opartych na dowodach praktyk w zakresie gospodarowania obornikiem i dobrych praktyk w zakresie gospodarowania osadami ściekowymi, tak aby ich stosowanie w rolnictwie zmniejszało narażenie środowiska na substancje o właściwościach przeciwdrobnoustrojowych i na czynniki warunkujące oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe;

13. apeluje o optymalizację systemu monitorowania i oceny środków przeciwdrobnoustrojowych stosowanych w ochronie roślin na szczeblu regionalnym i krajowym zgodnie z zaleceniami UNEP ⁽³⁰⁾;

14. nalega, aby najpóźniej do 1 czerwca 2026 r. wprowadzić w życie unijne wytyczne dotyczące zapobiegania zakażeniom i ich kontroli w ochronie zdrowia ludzkiego, zwłaszcza dla szpitali i placówek opieki długoterminowej, wraz z odpowiednimi linkami i aktualizacjami wytycznych klinicznych, oraz aby przy opracowaniu tych wytycznych wziąć pod uwagę wytyczne międzynarodowe i zapewnić ścisłą współpracę z europejskimi i krajowymi stowarzyszeniami zawodowymi;

Zarządzanie środkami przeciwdrobnoustrojowymi i rozważne stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych

15. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia wdrożenia środków ochrony zdrowia ludzi mających na celu wspieranie rozważnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych, w szczególności poprzez:

- a) wdrożenie unijnych wytycznych UE dotyczących leczenia pospolitych zakażeń i profilaktyki okołoooperacyjnej oraz dostosowanie tych wytycznych, w razie potrzeby, do warunków krajowych, w celu przestrzegania najlepszych praktyk i optymalizacji rozważnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych;
- b) opracowywanie środków dla pracowników służby zdrowia zapewniających przestrzeganie wytycznych dotyczących rozważnego stosowania;
- c) ułatwianie wymiany wiedzy i najlepszych praktyk wśród pracowników służby zdrowia na wszystkich poziomach opieki zdrowotnej;
- d) zachęcanie pracowników służby zdrowia do uświadamiania pacjentom ryzyka związanego z niewłaściwym i nadmiernym stosowaniem środków przeciwdrobnoustrojowych oraz niewłaściwym ich usuwaniem;
- e) poprawę dostępności, opłacalności i terminowości badań diagnostycznych, ze szczególnym uwzględnieniem szybkich testów przeprowadzanych przed przepisaniem leczenia przeciwdrobnoustrojowego, w szczególności w podstawowej opiece zdrowotnej, w celu zapewnienia optymalnego przepisywania i zrównoważonego stosowania antybiotyków, a tym samym optymalizacji leczenia przeciwdrobnoustrojowego i ograniczenia stosowania antybiotyków o szerokim spektrum działania; oraz
- f) tam, gdzie to możliwe, ograniczenie przepisywania antybiotyków do konsultacji bezpośrednich;

⁽³⁰⁾ https://www.unep.org/resources/superbugs/environmental-action?gclid=CjwKCAjw3ueiBhBmEiwA4BhspORyl2FvYKYC7fLi-mOJhkW0cUCYkdzVm-iNEyTrumAw90gQ2ap7nBRoC6LgQAvD_BwE

16. wzywa Komisję do wprowadzenia wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi w dziedzinie skutecznych programów zarządzania środkami przeciwdrobnoustrojowymi;
17. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia programów zbierania i bezpiecznego usuwania nieużytych i przeterminowanych środków przeciwdrobnoustrojowych i ich resztek z zakładów opieki zdrowotnej, szpitali i placówek opieki długoterminowej, gospodarstw rolnych, od dostawców leków weterynaryjnych i z zakładów produkcyjnych oraz zapewnienia społeczeństwu możliwości korzystania z tych zakładów usuwania poprzez lokalną placówkę opieki zdrowotnej;
18. wzywa państwa członkowskie i Komisję do współpracy w celu zapewnienia spójnego wdrażania rozporządzenia (UE) 2019/6 w sposób uwzględniający różnice między państwami członkowskimi w stosowaniu środków przeciwdrobnoustrojowych w weterynarii, tak aby lekarze weterynarii nie byli zobowiązani do stosowania większej ilości antybiotyków, niż uznają za konieczne do leczenia zwierzęcia, i który nie ogranicza nadmiernie częstszego stosowania medycznych środków przeciwdziałania, takich jak szczepionki;
19. wzywa Komisję do pracy nad opracowaniem unijnych wytycznych dotyczących leczenia poważnych często występujących zakażeń u ludzi oraz profilaktyki okołoperacyjnej u ludzi, które obejmowałyby informacje na temat stosowania odpowiednich badań diagnostycznych, w szczególności zalecenia, aby zawsze dążyć do przeprowadzania badań diagnostycznych, w tym szybkich testów, jeżeli są dostępne, przed przepisaniem leczenia środkami przeciwdrobnoustrojowymi, konieczności stosowania antybiotyków, wyboru odpowiedniego antybiotyku (w razie potrzeby na podstawie oceny dokonanej przez pracownika służby zdrowia po badaniu diagnostycznym), dawki i odstępów między kolejnymi dawkami oraz czasu trwania leczenia/profilaktyki, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych praktyk, dostępności antybiotyków oraz konieczności zapewnienia ich optymalnego i jak najbardziej rozsądnego stosowania, z uwzględnieniem katalogu antybiotyków WHO AWaRe ⁽³¹⁾ przy opracowywaniu tych wytycznych oraz z zapewnieniem ścisłej współpracy z europejskimi i krajowymi stowarzyszeniami zawodowymi;
20. wzywa państwa członkowskie do rozważenia ryzyka rozwoju oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe stosowane u ludzi oraz weterynaryjne w wyniku stosowania środków ochrony roślin lub produktów biobójczych, w oparciu o dowody naukowe, w ramach oceny bezpieczeństwa i podejmowania decyzji dotyczących tych produktów oraz, w razie potrzeby, w porozumieniu z podmiotami, których to dotyczy, wprowadzenia odpowiednich warunków lub ograniczeń w stosowaniu danych produktów;

Zalecane cele dotyczące konsumpcji środków przeciwdrobnoustrojowych i oporności na nie

21. wzywa państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich środków krajowych w celu zapewnienia, aby do 2030 r. całkowita konsumpcja antybiotyków przez ludzi (w przeliczeniu na zdefiniowaną dawkę dzienną (DDD) na 1 000 mieszkańców) łącznie w sektorze zakładów opieki zdrowotnej i szpitalnym, w tym w placówkach opieki długoterminowej, zmniejszyła się w UE o 20 % w porównaniu z rokiem bazowym 2019, przy najwyższej DDD wynoszącej 15 w jakimkolwiek państwie członkowskim;
22. wzywa państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich środków krajowych w celu zapewnienia, aby do 2030 r. co najmniej 70 % całkowitej konsumpcji antybiotyków przez ludzi obejmowało grupę antybiotyków „Access”, zgodnie z klasyfikacją AWaRe WHO;
23. wzywa państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich środków krajowych w celu zapewnienia, aby do 2030 r. całkowita zapadalność na zakażenia krwi metycylinoopornym szczepem *Staphylococcus aureus* (MRSA) (w przeliczeniu na 100 000 ludności) zmniejszyła się w UE o 15 % w porównaniu z rokiem bazowym 2019;
24. wzywa państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich środków krajowych w celu zapewnienia, aby do 2030 r. całkowita zapadalność na zakażenia krwi spowodowane bakteriami *Escherichia coli* opornymi na cefalosporyny trzeciej generacji (w przeliczeniu na 100 000 ludności) zmniejszyła się w UE o 10 % w porównaniu z rokiem bazowym 2019;
25. wzywa państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich środków krajowych w celu zapewnienia, aby do 2030 r. całkowita zapadalność na zakażenia krwi spowodowane szczepem *Klebsiella pneumoniae* opornym na karbapenemy (w przeliczeniu na 100 000 ludności) zmniejszyła się w UE o 5 % w porównaniu z rokiem bazowym 2019;
26. wzywa państwa członkowskie do określenia wskaźników, które pomogłyby w osiągnięciu zalecanych celów, a także celów związanych z innymi aspektami oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, takimi jak kontrola zapobiegania zakażeniom, zarządzanie środkami przeciwdrobnoustrojowymi, praktyki w zakresie przepisywania leków i szkolenia, a wprowadzone środki powinny zapewnić zdecydowany, ale trwały postęp w kierunku osiągnięcia tych celów przy zmniejszaniu wskaźników rok do roku, aby zapobiec cofaniu się i chronić bezpieczeństwo pacjentów;

⁽³¹⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/9789240062382>

27. wzywa Komisję do wprowadzenia odpowiednich środków, aby przyczynić się do osiągnięcia celu strategii „od pola do stołu” i planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń, jakim jest ograniczenie o 50 % całkowitej sprzedaży w UE środków przeciwdrobnoustrojowych stosowanych u zwierząt gospodarskich i w akwakulturze do 2030 r., oraz podkreśla, że należy uwzględnić postępy poczynione już na szczeblu państw członkowskich i zadbać o dobrostan zwierząt, a rolnikom należy udzielić wsparcia we wdrażaniu wprowadzonych środków;

28. wzywa Komisję, aby priorytetowo potraktowała publikację pozostałych aktów delegowanych do rozporządzenia (UE) 2019/6 dotyczących produktów weterynaryjnych, aby przywrócić równe warunki dla unijnych produktów mięsnych i produktów przywożonych z państw niebędących członkami UE poprzez zapewnienie, by zwierzęta podlegały takim samym normom dotyczącym stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych niezależnie od tego, czy są one hodowane w UE czy poza nią;

Podnoszenie świadomości, kształcenie i szkolenie

29. wzywa państwa członkowskie, by zapewniły – we współpracy z instytucjami szkolnictwa wyższego i zawodowego oraz zainteresowanymi podmiotami – uwzględnienie w krajowych programach kształcenia ustawicznego i programach nauczania *opartych na dowodach*, w dziedzinach takich jak medycyna, pielęgniarstwo, farmacja, stomatologia, weterynaria, szkoły rolnicze i nauki agronomiczne, obowiązkowego międzysektorowego szkolenia z zakresu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, zapobiegania zakażeniom i ich kontroli, ryzyka środowiskowego, bioasekuracji i alternatyw dla antybiotyków, a także z zakresu zarządzania środkami przeciwdrobnoustrojowymi, w tym rozważnego stosowania tych środków i wpływu zmniejszenia konieczności stosowania antybiotyków, stosownie do przypadku;

30. wzywa państwa członkowskie do podnoszenia świadomości wśród pracowników sektora publicznego i pracowników służby zdrowia pracujących w sektorach ochrony zdrowia ludzi i weterynarii oraz wśród producentów z branży farmaceutycznej na temat istnienia programów zbierania i bezpiecznego usuwania niezużytych i przeterminowanych środków przeciwdrobnoustrojowych i ich resztek oraz na temat znaczenia tych programów w zapobieganiu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;

31. wzywa państwa członkowskie do wspierania i, w stosownych przypadkach, ułatwiania międzysektorowego opracowywania programów szkoleniowych oraz wymiany najlepszych praktyk między sektorami;

32. wzywa państwa członkowskie do zintensyfikowania i poprawy komunikacji oraz podnoszenia świadomości w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i rozważnego stosowania tych środków w celu propagowania wiedzy i zmiany zachowań poprzez:

- a) dostarczanie specjalistom pracującym w sektorach ochrony zdrowia ludzi, weterynarii i agronomi regularnie aktualizowanych informacji na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe na szczeblu krajowym i lokalnym, a także materiałów informacyjnych na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz znaczenia skutecznego zapobiegania zakażeniom i ich kontroli, ryzyka środowiskowego, wzmocnionych norm dobrostanu zwierząt, bioasekuracji, nadzoru nad środkami przeciwdrobnoustrojowymi i zarządzania nimi, w tym rozważnego ich stosowania i poprawy praktyk w zakresie przepisywania leków;
- b) prowadzenie działań na rzecz podnoszenia świadomości społecznej i szeroko zakrojonych kampanii informacyjnych na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, w szczególności zapobiegania jej poprzez higienę, zwłaszcza higienę rąk, oraz rozważne stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, w tym ich bezpieczne usuwanie, na szczeblu krajowym, zwłaszcza w kwestii zakażeń, które można leczyć antybiotykami i takich, których nie można tak leczyć, z uwzględnieniem lokalnych różnic społecznych i najlepszych praktyk w zakresie skutecznej komunikacji;
- c) prowadzenie ukierunkowanych kampanii informacyjnych mających na celu podniesienie świadomości w określonych grupach ludności, z wykorzystaniem odpowiednich dla tych konkretnych grup środków i kanałów komunikacji;
- d) prowadzenie w stosownych przypadkach międzysektorowych kampanii informacyjnych w celu zachęcenia do dzielenia się zasobami;
- e) ułatwianie komunikacji między zainteresowanymi podmiotami i branżami, w których powinno dojść do zmiany zachowań, aby zachęcać do dzielenia się wiedzą i najlepszymi praktykami;
- f) opracowywanie interwencji dotyczących zmiany zachowań skierowanych do kluczowych grup zawodowych, pacjentów lub ogółu społeczeństwa w ekosystemie w ramach podejścia „jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, w oparciu o doświadczenia z innych zagrożeń dla zdrowia publicznego, np. COVID-19, HIV lub palenie tytoniu;

g) realizowanie inicjatyw mających na celu podnoszenie świadomości rodziców i dzieci w wieku szkolnym na temat znaczenia dobrej higieny w zwalczaniu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, w tym w ramach edukacji podstawowej w zakresie żywności, zdrowia i ekonomii domowej;

33. wzywa Komisję do koordynowania powyższych działań na rzecz podnoszenia świadomości i kampanii informacyjnych oraz do informowania odpowiednich agencji UE i innych organów w celu maksymalizacji ich oddziaływania;

34. wzywa Komisję, ECDC i EMA do wspierania i uzupełniania działań państw członkowskich w zakresie podnoszenia świadomości na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i rozważnego stosowania tych środków ogólnounijnymi działaniami informacyjnymi, a w stosownych przypadkach poprzez oferowanie możliwości szkolenia, jakie daje np. projekt AMR-EDUCare⁽³²⁾;

35. wzywa Komisję do wspierania państw członkowskich w zakresie ciągłego szkolenia i uczenia się przez całe życie specjalistów pracujących w sektorach ochrony zdrowia ludzi, weterynarii i agronomii na temat zagrożenia opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe i zapobiegania temu zjawisku w ramach podejścia „Jedno zdrowie” poprzez możliwości szkoleniowe, takie jak inicjatywa „Lepsze szkolenia na rzecz bezpieczniejszej żywności”⁽³³⁾;

Badania i rozwój oraz zachęty do innowacji i dostęp do środków przeciwdrobnoustrojowych i innych medycznych środków przeciwdziałania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe

36. zdecydowanie wzywa państwa członkowskie i Komisję do wspierania wymiany danych badawczych i innowacji technologicznych w zakresie wykrywania zakażeń u ludzi wywołanych przez patogeny odporne na środki przeciwdrobnoustrojowe, zapobiegania im i leczenia ich, w tym ustanowienia europejskiego partnerstwa i znacznych inwestycji w to partnerstwo, aby umożliwić koordynację, dostosowanie i finansowanie międzysektorowych badań naukowych i innowacji w ramach podejścia „Jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe; apeluje, aby partnerstwo to opierało się na trwałym zaangażowaniu zainteresowanych podmiotów, w tym przemysłu, społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacji pacjentów, środowisk akademickich takich jak inicjatywa „Uniwersytety Europejskie” oraz ekspertów pozarządowych w opracowywanie i wdrażanie polityki; wzywa państwa członkowskie o zadbanie, aby udział w europejskim partnerstwie dotyczącym podejścia „Jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe był w praktyce dostępny również dla MŚP;

37. wzywa państwa członkowskie i Komisję do promowania opracowywania i dostępności środków przeciwdrobnoustrojowych, a także stosowania innych medycznych środków przeciwdziałania istotnych dla zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u ludzi, w szczególności badań diagnostycznych i szczepionek celowanych w patogeny odporne na środki przeciwdrobnoustrojowe;

38. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego zapewniania wystarczających zasobów na wspieranie badań i rozwoju w zakresie zagadnień dotyczących oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w obecnym cyklu budżetowym oraz do zobowiązania się do nadania temu priorytetu w kolejnym cyklu budżetowym poprzez:

a) wspieranie państw członkowskich w określaniu priorytetowych patogenów opornych na środki przeciwdrobnoustrojowe na szczeblu UE i państw członkowskich, w mapowaniu istniejących, planowanych i brakujących medycznych środków przeciwdziałania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz w określaniu docelowych profili produktów;

b) wspieranie badań i opracowywania medycznych środków przeciwdziałania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, w szczególności poprzez koordynację finansowania badań translacyjnych i późnych faz opracowywania medycznych środków przeciwdziałania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, unikanie nadmiernego powielania prac, w tym badań klinicznych środków przeciwdrobnoustrojowych, z należyтым uwzględnieniem potencjalnej roli DG HERA jako skutecznego „koordynatora ds. badań medycznych i rozwoju” kierującego badaniami w UE w celu przyspieszenia opracowywania nowych antybiotyków i alternatyw;

c) wspieranie badań nad alternatywnymi metodami leczenia, w tym bakteriofagami;

d) zapobieganie niedoborom leków i znaczną poprawę ciągłości dostaw środków przeciwdrobnoustrojowych i innych medycznych środków przeciwdziałania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w UE, w szczególności poprzez wspieranie i koordynowanie inicjatyw państw członkowskich dotyczących produkcji, zamówień i gromadzenia zapasów, unikając przy tym „przywiązania” do określonych technologii medycznych środków przeciwdziałania;

⁽³²⁾ <https://www.amreduceare.eu/>

⁽³³⁾ https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/official-controls-and-enforcement/legislation-official-controls/better-training-safer-food_en

- e) poprawę prognozowania popytu, ocenę i eliminację słabych punktów łańcucha dostaw antybiotyków oraz gromadzenia zapasów antybiotyków stosowanych w terapii celowanej w celu uniknięcia niedoborów;
- f) koordynowanie dotacji i prowadzenie programów wsparcia ze szczególnym uwzględnieniem badań i rozwoju na wczesnym etapie prowadzonych przez środowiska akademickie i MŚP;

39. wzywa państwa członkowskie i Komisję do wniesienia wkładu w zaprojektowanie ogólnounijnego systemu zachęt typu „pull” obejmującego wiele krajów oraz zarządzanie nim, co ma umożliwić stworzenie trwałego, działającego w dłuższej perspektywie środowiska innowacyjnego, przyspieszenie rozwoju oraz uzyskanie dostępu do środków przeciwdrobnoustrojowych; zauważa, że system ten mógłby przyjąć formę gwarancji przychodu, premii za wejście na rynek połączonych z gwarancją przychodu, zryczałtowanych premii za wejście na rynek lub płatności za realizację określonego etapu projektu; wzywa do konsultowania się w trakcie procesu projektowania z odpowiednimi branżami i innymi zainteresowanymi podmiotami z myślą o uzupełnieniu ram regulacyjnych odnoszących się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi;

40. wzywa państwa członkowskie i Komisję do łączenia zasobów, realizowania inicjatyw opartych na współpracy, wnoszenia wkładu finansowego we wdrażanie systemu zachęt typu „pull” oraz zobowiązania się do uczestnictwa w sieci, o której mowa w programie prac na 2023 r. w ramach Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia;

41. wzywa państwa członkowskie i Komisję do przeprowadzania przeglądu systemu i jego wpływu na opracowywanie i dostępność środków przeciwdrobnoustrojowych w regularnych odstępach czasu i w stosownych przypadkach oraz zauważa, że powinno to obejmować konsultacje ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami;

42. wzywa państwa członkowskie i Komisję do zachęcania do opracowywania i wprowadzania do obrotu alternatyw dla środków przeciwdrobnoustrojowych, a także innowacyjnych testów diagnostycznych i szczepionek przeznaczonych do leczenia zwierząt oraz alternatyw dla środków przeciwdrobnoustrojowych, takich jak miejscowe środki znieczulające lub leki o działaniu psychoaktywnym, w tym zaprojektowanie degradablealnych antybiotyków;

Współpraca

43. wzywa państwa członkowskie do przekazywania danych dotyczących oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i konsumpcji środków przeciwdrobnoustrojowych do globalnego systemu nadzorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe (GLASS)⁽³⁴⁾;

44. wzywa państwa członkowskie do korzystania z regularnych posiedzeń unijnej sieci „Jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz innych odpowiednich komisji i grup roboczych omawiających zagadnienia oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w celu:

- a) zacieśnienia współpracy między sobą, a także współpracy z Komisją, z odpowiednimi agencjami UE oraz z zainteresowanymi podmiotami, specjalistami i ekspertami w dziedzinie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
- b) wymiany najlepszych praktyk, zwłaszcza w zakresie środków zapewniających przestrzeganie przez pracowników służby zdrowia wytycznych dotyczących rozsądnego stosowania;
- c) wzajemnego udostępniania sobie krajowych planów działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i powiązanych sprawozdań z ich realizacji oraz ocen, a także udostępniania ich Komisji i stosownym agencjom UE oraz umożliwienia wzajemnego recenzowania tych dokumentów;

45. wzywa państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy w zakresie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe między specjalistami pracującymi w sektorach ochrony zdrowia ludzi, weterynarii i agronomii oraz z zainteresowanymi podmiotami w celu udoskonalenia podejścia „Jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;

46. wzywa Komisję do zacieśnienia współpracy w zakresie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe między nią, EFSA, EMA, ECDC, EEA i ECHA oraz do podbudowania podejścia „Jedno zdrowie” na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe przez powołanie międzyagencyjnej grupy roboczej ds. zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, która powinna:

- a) stanowić skuteczną platformę organizującą regularne posiedzenia w celu zapewnienia wymiany informacji na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz omawiania napływających wniosków i mandatów; oraz

⁽³⁴⁾ <https://www.who.int/initiatives/glass>

b) wspierać integrację danych z nadzoru w różnych sektorach zgodnie z podejściem „Jedno zdrowie”;

47. wzywa Komisję do opracowania ram monitorowania w celu oceny postępów i wyników osiągniętych we wdrażaniu planu działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe z 2017 r. oraz niniejszego zalecenia;

48. wzywa państwa członkowskie do gromadzenia i udostępniania wszystkich danych wykorzystywanych w tym zakresie oraz do utworzenia ogólnounijnej bazy danych, a także wzywa Komisję do publicznego udostępniania tych danych na specjalnej stronie internetowej w celu zwiększenia przejrzystości;

Działania w skali globalnej

49. wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby opowiadały się za opracowywaniem i wdrażaniem wraz z państwami niebędącymi członkami UE norm promowanych przez międzynarodowe organy normalizacyjne, w szczególności:

a) za bardziej ambitnymi normami i wytycznymi WOAH dotyczącymi odpowiedzialnego i rozsądnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w weterynarii, które powinny odzwierciedlać potrzebę stopniowej rezygnacji ze stosowania na całym świecie środków przeciwdrobnoustrojowych w celu przyspieszenia wzrostu zwierząt lub zwiększenia ich wydajności;

b) za opracowaniem wytycznych dotyczących rozsądnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych do celów fitosanitarnych przez Międzynarodową konwencję ochrony roślin ⁽³⁵⁾;

c) za wdrożeniem zmienionego Kodeksu Żywnościowego – Kodeksu postępowania w celu zminimalizowania i ograniczenia oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe przenoszone przez żywność ⁽³⁶⁾ oraz wytycznych dotyczących zintegrowanego monitorowania i nadzorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe przenoszonej przez żywność ⁽³⁷⁾;

50. wzywa państwa członkowskie i Komisję do podjęcia działań na rzecz włączenia konkretnych przepisów dotyczących zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w ramach podejścia „Jedno zdrowie” w kontekście negocjacji dotyczących potencjalnego zawarcia umowy międzynarodowej WHO w sprawie zapobiegania pandemiom, gotowości i reagowania na nie; w związku z tym zwraca się o nadanie szczególnego priorytetu środkom związanym z czystą wodą, urządzeniami sanitarnymi i higieną;

51. wzywa państwa członkowskie i Komisję do wspierania inicjatyw WHO w zakresie przygotowania wytycznych dotyczących sposobu wdrażania dobrych praktyk produkcyjnych do gospodarki odpadami i ściekami w kontekście produkcji środków przeciwdrobnoustrojowych w następstwie decyzji zarządu WHO w tej sprawie z 30 listopada 2018 r.;

52. wzywa państwa członkowskie i Komisję do opowiedzenia się za tym, aby oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe stała się wysokim priorytetem politycznym na forum G-7 i G-20, co doprowadzi do ambitnych zobowiązań na szczeblu światowym, w tym do ustanowienia zasad przewodnich i opowiedzenia się za ich przyjęciem w celu sprawiedliwego podziału między kraje G-20 lub G-7 obciążenia finansowego wynikającego z zachęt typu „pull” do stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych;

53. wzywa państwa członkowskie i Komisję do opowiedzenia się za zwiększeniem, przez planowaną na 2024 r. konferencją wysokiego szczebla ONZ w sprawie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, globalnych zobowiązań do zajęcia się opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, w tym w zakresie celów dotyczących stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych na podstawie manifestu ministrów z Maskatu w sprawie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;

54. wzywa państwa członkowskie i Komisję do zacieśnienia współpracy w kluczowych obszarach zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, takich jak badania, nadzór, komunikacja i dzielenie się wiedzą zarówno na świecie, jak i w sąsiedztwie UE; wzywa w szczególności do zbadania dalszych możliwości współpracy między DG HERA a jej międzynarodowymi odpowiednikami;

⁽³⁵⁾ <https://www.ippc.int/en/>

⁽³⁶⁾ https://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/sh-proxy/en/?lnk=1&url=https%253A%252F%252Fworkspace.fao.org%252Fsites%252Fcodex%252Fstandards%252FCXC%2B61-2005%252FCXC_061e.pdf

⁽³⁷⁾ https://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/sh-proxy/en/?lnk=1&url=https%253A%252F%252Fworkspace.fao.org%252Fsites%252Fcodex%252Fstandards%252FCXG%2B94-2021%252FCXG_94e.pdf

55. wzywa państwa członkowskie i Komisję do wspierania czterostronnej platformy partnerstwa wielostronnego w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe⁽³⁸⁾ i aktywnego zaangażowania się w nią, aby pomóc w stworzeniu wspólnej globalnej wizji i osiągnięciu większego konsensusu w sprawie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;

56. wzywa państwa członkowskie i Komisję do zapewnienia możliwości rozwoju i wspierania inicjatyw w zakresie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w krajach o niskich i średnich dochodach, w szczególności poprzez:

- a) angażowanie się w inicjatywę „Drużyna Europy” z udziałem Afryki na rzecz trwałego bezpieczeństwa zdrowotnego przy zastosowaniu podejścia „Jedno zdrowie”, co w szczególności ma na celu wkład w rozwiązanie problemu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
- b) wspieranie wdrażania krajowych planów działania na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe „Jedno zdrowie” w krajach o niskim i średnim dochodzie, w szczególności poprzez wielostronny fundusz powierniczy ONZ na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe (MPTF)⁽³⁹⁾;
- c) wkład w wysiłki w zakresie zwalczania chorób zakaźnych i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w krajach o niskim i średnim dochodzie, np. poprzez partnerstwo pomiędzy Europą a krajami rozwijającymi się w zakresie badań klinicznych (Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Programu EDCTP3 w dziedzinie Globalnego Zdrowia)⁽⁴⁰⁾;
- d) wspieranie programów szczepień;
- e) wspieranie gromadzenia, udostępniania i analizowania wiarygodnych danych z nadzoru;
- f) priorytetowe traktowanie ekonomicznych, społecznych i środowiskowych czynników wpływających na zdrowie i będących przyczyną chorób, zgodnie ze strategią UE w dziedzinie zdrowia na świecie, w szczególności dostępu do czystej wody i systemów sanitarnych;

Sprawozdawczość

57. zwraca się do Komisji o przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, cztery lata po przyjęciu niniejszej rezolucji, sprawozdania z postępów w jej wdrażaniu;

o

o o

58. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji państwom członkowskim, Radzie, Komisji oraz Światowej Organizacji Zdrowia.

⁽³⁸⁾ <https://www.fao.org/antimicrobial-resistance/quadripartite/the-platform/en/>

⁽³⁹⁾ <https://mptf.undp.org/fund/amr00>

⁽⁴⁰⁾ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/health/edctp_en